

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради НУОЗ України
імені П. Л. Шупика

Протокол від 21.12.2022 № 10

Заступник голови вченої ради

чл. кор. НАМН України

професор

Олександр ТОЛСТАНОВ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
у сфері післядипломної освіти
(підготовка в інтернатурі)

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність:	222 «Медицина»
Вид освітньої діяльності:	сфера післядипломної освіти – підготовка в інтернатурі
Професійна кваліфікація:	лікар-спеціаліст «Медицина невідкладних станів»

Київ 2022

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена з урахуванням сучасних світових тенденцій підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Неврологія». В програмі відображені основні засади набуття спеціальності «Неврологія» в інтернатурі та представлена основна навчальна програма з урахуванням положень Європейських вимог до підготовки з неврології Європейського союзу медичних фахівців (UEMS).

Освітня програма ґрунтується на положеннях Конституції України, законах України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про професійний розвиток працівників", Наказу МОЗ України від 14 липня 2022 року № 1219 "Про затвердження примірних програм підготовки в інтернатурі за спеціальностями «Акушерство та гінекологія», «Внутрішні хвороби», «Дитяча хірургія», «Епідеміологія», «Неврологія», «Офтальмологія», «Ортопедія і травматологія», «Педіатрія», «Психіатрія», «Хірургія», «Стоматологія», «Медична психологія», «Медицина невідкладних станів», «Інфекційні хвороби», Наказу МОЗ України № 1254 від 22 червня 2021 року "Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703; Наказу МОЗ України від 16.03.2022 р. № 493 "Про внесення змін до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 року № 1254", Наказу МОЗ України № 805 від 13 травня 2022 року "Про внесення змін до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 року № 1254", Довідника кваліфікаційних характеристик професій. Випуск 78 «Охорона здоров'я»; Статуту НУОЗ України імені П. Л. Шупика та інших локальних нормативних документів, що регламентують підвищення кваліфікації та підготовку фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» на післядипломному етапі.

Підготовка в інтернатурі за спеціальністю «Неврологія» триває 2 роки і включає освітню і практичну частини. За час підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни повинні оволодіти відповідними компетентностями, знаннями та навичками, які визначені програмою підготовки в інтернатурі. Програмні результати навчання (ПРН) за освітньою програмою у сфері післядипломної освіти (підготовка в інтернатурі) – знання, вміння та особисті якості, які мають бути продемонстровані по завершенню освітньої програми, що передбачає оволодіння компетентностями, визначеними Національною рамкою кваліфікацій (Довідника кваліфікаційних характеристик професій. Випуск 78 «Охорона здоров'я») для лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Неврологія».

Рецензенти:

Тріщинська М.А. – професор кафедри анестезіології і інтенсивної терапії Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, д.мед.н., професор;

Паєнок А.В. – завідувачка кафедри невропатології та нейрохірургії ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, д.мед.н., професор.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

Ткаченко Олена Василівна	завідуюча кафедрою неврології №2 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, д. мед. н., професор
Головченко Юрій Іванович	завідувач кафедри неврології №1 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, д. мед. н., академік НАМН України, професор
Кононець Оксана Миколаївна	доцент кафедри неврології №2 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, к. мед. н., доцент

1. Профіль освітньої програми
Спеціальність «Неврологія»
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Ступінь освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	післядипломна освіта, інтернатура, лікар-спеціаліст за спеціальністю «Неврологія»
Офіційна назва освітньої програми	Освіта дорослих, післядипломна освіта у сфері охорони здоров'я, спеціалізація (первинна) Спеціальність «Неврологія» Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Сертифікат лікаря Загальний обсяг програми за спеціальністю «Неврологія» складає 22 місяці, 3960 години, 132 кредити ECTS з яких передбачено: 6 місяців освітня частина інтернатури на кафедрі неврології (1080 годин, 36 кредити ECTS) і 16 місяців практична частина інтернатури - на базі стажування (2880 годин, 96 кредитів ECTS)
Цикл/рівень	Сфера післядипломної освіти (первинна спеціалізація)
Передумови вступу	Другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (розповсюджується на післядипломну підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» кваліфікації «Лікар» за спеціальністю 7.12010001 «Лікувальна справа») Наказ МОЗ України № 493 від 16.03.2022
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.nuozu.edu.ua/nv/po/internatura/informatsiia-pro-osvitno-naukovi-prohramy-ta-navchalno-metodychne-zabezpechennia
2 – Мета освітньої програми	
Метою програми є професійна теоретична та практична підготовка лікарів-інтернів до самостійної лікарської роботи за спеціальністю «Неврологія» і до атестації на звання «лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Неврологія».	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: Охорона здоров'я Спеціальність 222 Медицина Спеціалізація «Неврологія» Об'єкти вивчення: діагностика, лікування та профілактика захворювань нервової системи. Цілі навчання: набуття знань, вмінь та навиків, що відповідають сучасним професійним вимогам спеціальності «Неврологія», безперервний професійний розвиток. Теоретичний зміст предметної області: сучасні концепції,

	<p>анатоμο-фізіологічні характеристики, патогенетичні і патофізіологічні механізми, принципи і особливості діагностики, лікування та профілактики гострих і хронічних захворювань нервової системи.</p> <p>Методи, методики та технології: комунікативні та професійні компетентності щодо анамнестичних, клінічних, лабораторних, інструментальних методів в проведенні діагностичного процесу, визначення провідних симптомів та синдромів, визначення попереднього та клінічного діагнозу; технології діагностики, лікування та профілактики захворювань, управління та організації роботи в галузі охорони здоров'я</p> <p>Інструменти та обладнання: пристрої, прилади та обладнання для клінічної та параклінічної діагностики, необхідні для здійснення навчання в інтернатурі.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітня, прикладна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Освітня програма спрямована на підготовку кваліфікованих фахівців за спеціальністю «Неврологія», що мають професійні компетентності, знання, вміння і практичні навички, які дозволяють здійснювати самостійну професійну діяльність у закладах охорони здоров'я.</p> <p>Ключові слова: неврологія, нервові хвороби, компетентність, практичні навички, програмні результати, медицина, лікар, вища освіта.</p>
Особливості програми	Навчальний план і програма інтернатури призначені для підготовки випускників закладів вищої освіти, що готують фахівців у галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Неврологія». Допуск до навчання в інтернатурі за спеціальністю «Неврологія» здійснюється після одержання особою базової медичної освіти, на основі рейтингового розподілу. Навчання включає в себе теоретичну і практичну підготовку в університеті та у медичних закладах, що схвалені компетентними інстанціями в якості бази проходження інтернатури.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійна робота за ДК 003:2010 2221.2/20371. лікар-невропатолог
Подальше навчання	<p>Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.</p> <p>Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих.</p> <p>Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Компетентнісний підхід; особистісно орієнтоване навчання; активні та інтерактивні методи навчання; самонавчання; сучасні освітні технології; інформаційно-комунікаційні технології, тренінги тощо.
Оцінювання	Для визначення базового рівня знань на початку I року навчання проводиться базовий контроль знань. Результати базового контролю

	<p>враховуються при складанні індивідуального плану підготовки в інтернатурі. По завершенню кожного розділу програми здійснюється перевірка знань і вмінь.</p> <p>По завершенню освітньої частини I року навчання в інтернатурі на кафедрі закладу вищої освіти проводиться підсумковий контроль, що включає в себе: тестовий контроль рівня знань та вмінь, перевірку професійної практичної підготовки, співбесіду. Практична частина підсумкового контролю може розпочинатись заздалегідь, шляхом участі лікарів-інтернів в клінічних процесах тощо у присутності викладача. Лікарі-інтерни, які не атестовані за результатами підсумкового контролю або не з'явилися на нього з поважних причин, зобов'язані пройти підсумковий контроль у терміни, погоджені з відділом інтернатури, але не пізніше двох місяців від початку нового навчального року. Якщо повторно не складено підсумковий контроль, це кваліфікується як невиконання навчального плану.</p> <p>На початку другої освітньої частини інтернатури розглядається стан виконання індивідуальних навчальних планів лікарів-інтернів, дискусійні та проблемні питання, що виникли під час проходження інтернатури на базах стажування.</p> <p>За період навчання в інтернатурі лікар-інтерн повинен скласти ліцензований іспит «Крок 3», який є обов'язковою частиною атестації для присвоєння кваліфікації лікаря-спеціаліста. що визначено відповідними регламентуючими документами.</p> <p>Атестація лікарів-інтернів включає: іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіду за спеціальністю, яка є формою підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури.</p> <p>При проведенні оцінки володіння практичними навичками проводиться контроль вмінь, зокрема проведення клініко-неврологічного обстеження хворого, інтерпретація результатів параклінічних методів досліджень, проведення диференційної діагностики, встановлення клінічного діагнозу, визначення лікувальної тактики і схеми лікування.</p> <p>Співбесіда є формою підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури. За результатами співбесіди з урахуванням оцінок попередніх етапів приймається рішення про рівень підготовки лікаря-інтерна і присвоєння йому звання лікаря-спеціаліста.</p> <p>По завершенні підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни підлягають атестації для визначення знань і практичних навиків з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Неврологія». Проведення атестації регламентуються Положенням про інтернатуру.</p>
<p>Академічні права особи, що навчається</p>	<p>Лікарі-інтерни мають право:</p> <ul style="list-style-type: none"> • користуватися кабінетами, лабораторіями, аудиторіями, бібліотеками та іншими навчальними і допоміжними підрозділами бази стажування та закладу вищої освіти, в якому вони навчаються в інтернатурі; • брати участь у виробничих нарадах кафедр в частині обговорення питань удосконалення освітнього процесу та інших питань, що пов'язані з навчанням лікарів-інтернів;

	<ul style="list-style-type: none"> • здійснювати діяльність з відповідної спеціальності з прогресивним рівнем складності під час проходження програми інтернатури; • ініціювати зміну бази стажування у разі ненадання базою стажування обсягу роботи відповідно до програми підготовки в інтернатурі. • брати участь у науково-практичних конференціях, та інших навчальних заходах, які за тематикою відповідають програмі інтернатури.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні професійні задачі і проблеми в галузі професійної діяльності за спеціальністю «Неврологія», що передбачає ґрунтовне розуміння наявних цілісних знань та здійснення професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.</p> <p>ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації.</p> <p>ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.</p> <p>ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.</p> <p>ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.</p> <p>ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і життя пацієнтів</p> <p>ЗК 09. Наявність соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p> <p>ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагнози, невідкладні стани.</p> <p>ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.</p> <p>ЗК 14. Знати покази, протипоказання, побічні дії препаратів які використовуються в неврологічній практиці та побічну дію препаратів, які приймаються пацієнтом системно.</p> <p>ЗК 15. Наявність базових знань наукової методології, навички критичної інтерпретації результатів дослідження та досвід застосування сучасних методів, таких як доказова медицина.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 01. Наявність визначених теоретичних та клінічних знань, з питань, що представлені в тематичному переліку курсів програми інтернатури.</p> <p>ФК 02. Вміння провести дослідження неврологічного статусу і</p>

	<p>оцінити його результати.</p> <p>ФК 03. Вміння провести лікувально-діагностичні маніпуляції (люмбальну пункцію, лікувальні блокади).</p> <p>ФК 04. Вміння діагностувати неврологічну патологію.</p> <p>ФК 05. Вміння провести диференційну діагностику неврологічних захворювань.</p> <p>ФК 06. Вміння провести клінічну оцінку і інтерпретацію лабораторних показників крові і ліквору та даних інструментальних методів дослідження при неврологічній патології.</p> <p>ФК 07. Вміння призначити адекватні додаткові лабораторні і інструментальні методи діагностики.</p> <p>ФК 08. Вміння визначити лікувальну тактику і проводити лікування захворювань нервової системи.</p> <p>ФК 09. Вміння проводити профілактику захворювань нервової системи.</p>
7 – Програмні результати	
	<p>ПРН 1. Наявність фахових знань, вмінь, навичок, які необхідні при самостійній роботі лікарем за спеціальністю «Неврологія».</p> <p>ПРН 2. Знання і розуміння патогенетичних і патофізіологічних механізмів формування неврологічної патології.</p> <p>ПРН 3. Розуміння принципів і особливостей клініко-параклінічних методів обстеження та вміння визначити пріоритети і інформативність методів обстеження, що використовуються в діагностичному процесі для встановлення клінічного діагнозу.</p> <p>ПРН 4. Здатність аналізувати та інтерпретувати дані і результати параклінічних (лабораторних і інструментальних) методів обстеження неврологічних пацієнтів.</p> <p>ПРН 5. Вміння визначити лікувальну тактику і проводити лікування захворювань нервової системи.</p> <p>ПРН 6. Здатність доповідати та вести професійну дискусію на клінічних розборах та конференціях.</p> <p>ПРН 7. Наявність навиків професійної комунікації з пацієнтами, їх родичами та колегами.</p> <p>ПРН 8. Ефективний обмін професійною інформацією з використанням сучасних інформаційних технологій.</p> <p>ПРН 9. Безперервний професійний розвиток.</p> <p>ПРН 10. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, їх родичами, колегами по роботі.</p> <p>ПРН 11. Професійна доброчесність і відповідальність.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітнього процесу відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладу освіти у сфері вищої освіти. Викладання навчальних дисциплін здійснюється науково-педагогічними працівниками з науковим ступенем за профілем спеціальності.
Матеріально-технічне забезпечення	Реалізація освітньої програми у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним забезпеченням, що відповідає вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та створює умови для набуття інтернами спеціальних компетентностей: навчальні корпуси; навчальні та навчально-наукові лабораторії; симуляційні центри; комп'ютерні класи; гуртожитки; точки бездротового

	доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання. Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Клінічні бази для практичної підготовки зі спеціалізованими лабораторіями, сучасним обладнанням для діагностики, лікування та профілактики захворювань. 3 клінічними базами укладені довгострокові угоди.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт НУОЗ України імені П. Л. Шупика: https://www.nuozu.edu.ua/ .
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Не передбачено
Міжнародна кредитна мобільність	Не передбачено
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не проводиться. Можливе за умови володіння українською мовою іноземними здобувачами.

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Орієнтовний перелік освітніх компонент (ОК) освітньої програми (ОП)

Код компоненти	Назва обов'язкової компоненти (ОК)	Кількість годин / кредитів ЄКТС
ОК 1	Соціальна медицина	22 / 0,7
ОК 2	Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи	86 / 2,9
ОК 3	Синдромологія уражень нервової системи. Топічна діагностика.	96 / 3,2
ОК 4	Методи обстеження в неврології	104 / 3,5
ОК 5	Спадкові захворювання нервової системи. Нейродегенеративні захворювання. Нервово-м'язові захворювання.	36 / 1,2
ОК 6	Ураження периферичного відділу нервової системи	102 / 3,4
ОК 7	Запальні, інфекційні, пріонові, імуноопосередковані, аутоімунні захворювання нервової системи	124 / 4,1
ОК 8	Судинні ураження нервової системи	100 / 3,3

ОК 9	Патологія вегетативної нервової системи. Нейроендокринні розлади.	56 / 1,9
ОК 10	Травми нервової системи	34 / 1,1
ОК 11	Пухлини нервової системи	24 / 0,8
ОК 12	Епілепсія та епілептичні синдроми	14 / 0,5
ОК 13	Соматоневрологічна патологія	72 / 2,4
ОК 14	Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля	24 / 0,8
ОК 15	Порушення сну та бодрування	4 / 0,1
ОК 16	Невідкладні стани в неврології	44 / 1,5
ОК 17	Лікування та профілактика захворювань нервової системи	92 / 3
	Проміжна атестація	6 / 0,2
	«Крок-3»	6 / 0,2
	Атестація	6 / 0,2
	Разом ОК:	1052/35,1
ДП 1	Медицина невідкладних станів	22/ 0,7
ДП 2	Медична інформатика	6 / 0,2
	Разом ДП:	28 / 0,9
	Всього:	1080/36

Орієнтовний перелік практичних компонент (ПК) освітньої програми (ОП)

Код практичної компоненти	Практичний компонент освітньої програми
ПК 1	Застосування знань з етики, деонтології та медичної психології в практичній діяльності (при спілкуванні з пацієнтами, родичами пацієнтів, колегами).
ПК 2	Використання знань з методології неврологічного діагнозу в практичній діяльності.
ПК 3	Використання знань анатомо-фізіологічних основ уражень нервової системи в практичній діяльності.
ПК 4	Вміння розпізнати наявність клінічних проявів і синдромів ураження нервової системи, поставити топічний діагноз.
ПК 5	Проведення кваліфікованого збору неврологічного анамнезу.
ПК 6	Вміння дослідити неврологічний статус.
ПК 7	Вміння клінічно інтерпретувати дані додаткових методів обстеження.
ПК 8	Вміння розпізнати наявність спадкового захворювання нервової системи, розпізнати і діагностувати наявність нейродегенеративного захворювання, нервово-м'язового ураження.
ПК 9	Вміння розпізнати і діагностувати ураження периферичного відділу нервової системи.
ПК 10	Вміння розпізнати і діагностувати запальні, інфекційні, пріонові, аутоімунні, імуноопосередковані захворювання нервової системи.
ПК 11	Вміння розпізнати і діагностувати судинні ураження нервової системи.

ПК 12	Вміння розпізнати і діагностувати ураження вегетативної нервової системи, нейроендокринні розлади.
ПК 13	Вміння діагностувати травми нервової системи.
ПК 14	Вміння розпізнати і діагностувати пухлини нервової системи.
ПК 15	Вміння розпізнати і діагностувати наявність епілепсії і епілептичних синдромів.
ПК 16	Вміння розпізнати і діагностувати ураження нервової системи при соматичній патології.
ПК 17	Вміння розпізнати і діагностувати ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля.
ПК 18	Вміння розпізнати і діагностувати порушення сну і бодрування
ПК 19	Вміння розпізнати і діагностувати наявність невідкладного стану. Провести диференційну діагностику.
ПК 20	Вміння визначити лікувальну тактику і призначити лікування при патології нервової системи.
ПК 21	Здійснення профілактичних заходів при неврологічній патології.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Неврологія»
(освітня частина інтернатури)

Тривалість навчання 6 місяців (1080 годин; 36 кредитів ЄКТС)

Код компоненти	Назва обов'язкової компоненти (ОК)	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Кількість годин				само-стійна робота
			аудиторних				
			лекції	семі-нари	практичні	разом	
ОК 1	Соціальна медицина	22 / 0,7	-	14	4	18	4
ОК 2	Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи	86 / 2,9	8	28	34	70	16
ОК 3	Синдромологія уражень нервової системи. Топічна діагностика.	96 / 3,2	12	36	32	80	16
ОК 4	Методи обстеження в неврології	104 / 3,5	8	26	54	88	16
ОК 5	Спадкові захворювання нервової системи. Нейродегенеративні захворювання. Нервово-м'язові захворювання.	36 / 1,2	4	20	6	30	6
ОК 6	Ураження периферичного відділу нервової системи	102 / 3,4	6	32	52	90	12
ОК 7	Запальні, інфекційні, пріонові, імуноопосередковані, аутоімунні захворювання нервової системи	124 / 4,1	12	52	46	110	14
ОК 8	Судинні ураження нервової системи	100 / 3,3	8	40	42	90	10
ОК 9	Патологія вегетативної нервової системи.	56 / 1,9	4	24	22	50	6

	Нейроендокринні розлади.						
ОК 10	Травми нервової системи	34 / 1,1	4	14	12	30	4
ОК 11	Пухлини нервової системи	24 / 0,8	4	10	6	20	4
ОК 12	Епілепсія та епілептичні синдроми	14 / 0,5	2	6	2	10	4
ОК 13	Соматоневрологічна патологія	72 / 2,4	2	38	20	60	12
ОК 14	Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля	24 / 0,8	-	16	4	20	4
ОК 15	Порушення сну та бодрування	4 / 0,1	-	2	2	4	-
ОК 16	Невідкладні стани в неврології	44 / 1,5	2	20	18	40	4
ОК 17	Лікування та профілактика захворювань нервової системи	92 / 3	10	20	50	80	12
	Проміжна атестація	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Іспит «Крок-3»	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Атестація	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Разом ОК:	1052/35,1	86	416	406	908	144
ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ (ДП)							
ДП 1	Медицина невідкладних станів	22/0,7		22			-
ДП 2	Медична інформатика	6/0,2		6			-
	Разом ДП:	28/0,9		28			
	Всього:	1080 /36		1080			144

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
 підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Неврологія»
 (освітня частина інтернатури)
 1-й рік навчання
 Тривалість – 3 місяці (вересень-листопад), 540 годин

Код компоненти	Назва обов'язкової компоненти (ОК)	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Кількість годин				самостійна робота
			лекції	семінари	практичні	разом	
ОК 1	Соціальна медицина	22 / 0,7	-	14	4	18	4
ОК 2	Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи	86 / 2,9	8	28	34	70	16
ОК 3	Синдромологія уражень нервової системи. Топічна діагностика.	96 / 3,2	12	36	32	80	16
ОК 4	Методи обстеження в неврології	104 / 3,5	8	26	54	88	16
ОК 6	Ураження периферичного відділу нервової системи	30 / 1	4	12	12	28	2
ОК 7	Запальні, інфекційні, пріонові, імуноопосередковані,	44 / 1,5	4	24	12	40	4

	аутоімунні захворювання нервової системи						
ОК 8	Судинні ураження нервової системи	100 / 3,3	8	40	42	90	10
ОК 17	Лікування та профілактика захворювань нервової системи	30 / 1	4	14	8	26	4
	Проміжна атестація	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Разом ОК:	518 / 17,3	48	200	198	446	72
ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ (ДП)							
ДП 1		22 / 0,7		22			-
	Разом ДП:	22 / 0,7		22			-
	Всього:	540 / 18		540			72

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Неврологія»
(освітня частина інтернатури)

2-й рік навчання

Тривалість - 3 місяці, 540 годин

Код компоненти	Назва обов'язкової компоненти (ОК)	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Кількість годин				самостійна робота
			аудиторних				
			лекції	семінари	практичні	разом	
ОК 5	Спадкові захворювання нервової системи. Нейродегенеративні захворювання. Нервово-м'язові захворювання.	36 / 1,2	4	20	6	30	6
ОК 6	Ураження периферичного відділу нервової системи	72 / 2,4	2	20	40	62	10
ОК 7	Запальні, інфекційні, пріонні, імуноопосередковані, аутоімунні захворювання нервової системи	80 / 2,7	8	28	34	70	10
ОК 9	Патологія вегетативної нервової системи. Нейроендокринні розлади.	56 / 1,8	4	24	22	50	6
ОК 10	Травми нервової системи	34 / 1,1	4	14	12	30	4
ОК 11	Пухлини нервової системи	24 / 0,8	4	10	6	20	4
ОК 12	Епілепсія та епілептичні синдроми	14 / 0,5	2	6	2	10	4
ОК 13	Соматоневрологічна патологія	72 / 2,4	2	38	20	60	12
ОК 14	Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля	24 / 0,8	-	16	4	20	4
ОК 15	Порушення сну та бодрювання	4 / 0,1	-	2	2	4	-
ОК 16	Невідкладні стани в	44 / 1,5	2	20	18	40	4

	неврології						
ОК 17	Лікування та профілактика захворювань нервової системи	62 / 2,1	6	6	42	54	8
	Іспит «Крок-3»	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Атестація	6 / 0,2	-	6	-	6	-
	Разом ОК:	534 / 17,8	38	216	208	462	72
ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ (ДП)							
ДП 2		6 / 0,2		6			-
	Разом ДП:	6 / 0,2		6			
	Всього:	540 / 18		468			72

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

практичної підготовки лікарів-інтернів на базі стажування
за спеціальністю «Неврологія»
(практична частина інтернатури)

Тривалість навчання 16 місяців (2496 годин, 83,2 кредитів ECTS).

1-ий рік навчання – 8 місяців (1248 годин, 41,6 кредитів ECTS)

2-ий рік навчання – 8 місяців (1248 годин, 41,6 кредитів ECTS)

№ за/п	Назва структурного підрозділу	Код ОК	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Кількість годин практичної роботи	самостійна робота	кількість місяців
1	Неврологічне відділення	ОК 1-17	1800 / 60	1560	240	10
2	Поліклінічне відділення	ОК 1-17	450 / 15	390	60	2,5
3	Відділення реанімації та інтенсивної терапії	ОК 16	180 / 6	156	24	1
4	Нейрохірургічне відділення	ОК 8,10-11	90 / 3	78	12	0,5
5	Психіатричне відділення	ОК 4,5,12	90 / 3	78	12	0,5
6	Відділення променевої діагностики	ОК 4	90 / 3	78	12	0,5
7	Реабілітаційне відділення	ОК 17	180 / 6	156	24	1
	Всього:		2880 / 96	2496	384	16

2.2. Структурно-логічна схема ОП.

Курс 1.	Соціальна медицина.	
Мета	Знання з загальних і організаційних питань неврологічної допомоги, етики, деонтології, медичної психології, профілактики, диспансеризації в неврологічній практиці, експертних питань в неврології.	
	Знання	Вміння

01.1	Загальні та організаційні питання неврологічної допомоги.	1. Застосовувати знання з етики, деонтології та медичної психології в практичній діяльності (при спілкуванні з пацієнтами, родичами пацієнтів, колегами). 2. Використовувати знання з методології неврологічного діагнозу в практичній діяльності. 3. Проводити санітарно-просвітницьку роботу.
01.2	Етика і деонтологія в неврологічній практиці.	
01.3	Медична психологія в неврологічній практиці.	
01.4	Методологія неврологічного діагнозу.	
01.5	Концепції Міжнародних класифікацій хвороб, функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.	
01.6	Профілактика та диспансеризація в неврології.	
01.7	Експертні питання в неврології.	
01.8	Санітарно-просвітницька робота лікаря-невролога.	
Курс 2.	Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи.	
Мета	Знання і розуміння анатомо-фізіологічних основ уражень нервової системи.	
	Знання	Вміння
02.1	Анатомо-фізіологічний вступ в клініку нервових захворювань.	Використовувати знання анатомо-фізіологічних основ уражень нервової системи в практичній діяльності.
02.2	Основні відомості про структурно-функціональну організацію нервової системи.	
02.3	Основні відомості з філогенезу та онтогенезу, гістології, фізіології, патології і патофізіології нервової системи.	
02.4	Функція чутливості і її забезпечення.	
02.5	Рефлекторна діяльність. Рефлекси. Рефлекторно-рухова діяльність.	
02.6	М'язовий тонус.	
02.7	Провідникова система.	
02.8	Анатомо-фізіологічні відомості про органи чуття.	
02.9	Анатомо-фізіологічні характеристики спинного мозку.	
02.10	Анатомо-фізіологічні характеристики стовбура головного мозку.	
02.11	Анатомо-фізіологічні відомості про I-XII черепні нерви.	
02.12	Анатомо-фізіологічні характеристики мозочка.	
02.13	Анатомо-фізіологічні характеристики підкіркових структур.	
02.13.1	Анатомо-фізіологічні відомості про базальні ганглії.	
02.13.2	Анатомо-фізіологічні відомості про внутрішню капсулу.	
02.13.3	Анатомо-фізіологічні відомості про	

02.13.4	таламус. Анатомо-фізіологічні відомості про гіпоталамус.	
02.14	Анатомо-фізіологічні характеристики кори головного мозку. Локалізація функцій в корі головного мозку.	
02.15	Анатомо-фізіологічні відомості про білу речовину головного мозку.	
02.16	Анатомо-фізіологічні характеристики структур вегетативної нервової системи.	
02.17	Анатомо-фізіологічні відомості про структури лімбіко-ретикулярного комплексу.	
02.18	Анатомо-фізіологічні відомості про кровопостачання головного мозку.	
02.18.1	Будова артеріальної системи головного мозку.	
02.18.2	Будова венозної системи головного мозку.	
02.18.3	Зони васкуляризації артерій головного мозку.	
02.18.4	Регуляція мозкового кровотоку.	
02.19	Анатомо-фізіологічні відомості про кровопостачання спинного мозку.	
02.19.1	Будова артеріальної системи спинного мозку.	
02.19.2	Будова венозної системи спинного мозку.	
02.19.3	Зони васкуляризації артерій спинного мозку.	
02.20	Анатомо-фізіологічні відомості про оболонки, хоріоїдальні сплетіння, лікворну систему головного та спинного мозку. Утворення і циркуляція ліквору.	
02.21	Структура та функціонування гематоенцефалічного бар'єру.	
02.22	Анатомо-фізіологічні відомості про структури периферичного відділу нервової системи (ганглії, корінці, периферичні нерви, сплетіння).	
02.23	Основні відомості про нейромедіаторні системи.	
Курс 3.	Синдромологія уражень нервової системи. Топічна діагностика.	
Мета	Знання і розуміння синдромології уражень нервової системи та топічної діагностики.	
	Знання	Вміння
03.1 03.1.1	Біль. Ноцицепція, алодинія, гіпералгезія, невротичний біль, ноцицептивний біль.	1. Розпізнати наявність клінічних проявів і синдромів ураження нервової системи:

03.1.2	Гострий і хронічний головний біль (первинний і вторинний).	<p><i>1.1. Кіркові порушення:</i> афазія і її вид, апраксія і її вид, агнозія і її вид, акалькулія, алексія, аграфія, амнезія, анозогнозія, проблеми з судженням, проблеми з прийняттям рішень, порушення пам'яті, деменція, мігренозна аура, епілептична аура, мутизм, специфічні синдроми.</p> <p><i>1.2. Порушення функції черепних нервів та синдроми ураження стовбура мозку:</i> дизосмія, дизгевзія, диплопія, порушення погляду, офтальмо-плегія, ністагм, порушення зору, дефекти поля зору, метаморфопсія, птоз, аномалії зіниць, сенсорні порушення на обличчі, слабкість м'язів обличчя, проблеми з жуванням, порушення слуху, шум у вухах, слабкість м'язів язика, атрофії/фібриляції язика, дисфагія, дизартрія, дисфонія, бульбарний синдром, псевдобульбарний синдром, запаморочення, голово-кружіння, синдром Горнера, альтернуючі синдроми.</p> <p><i>1.3. Біль і дискомфорт:</i> головний біль, біль на обличчі, регіональний больовий синдром, біль у кінцівках, у шиї, у попереку, на тулубі, невропатичний біль, центральний біль, невралгія, менінгеальний синдром, судоми, кульгавість.</p> <p><i>1.4. Вестибулярні проблеми:</i> головокружіння, ністагм.</p> <p><i>1.5. Проблеми з м'язами:</i> слабкість (проксимальна, дистальна, генералізована, бульбарна, дихальна), атрофія, гіпертрофія, міотонія, гіпотонія, міалгія, судоми, фасцикуляції, міокімія, підвищена втомлюваність м'язів, зниження витривалості при фізичних навантаженнях.</p> <p><i>1.6. Проблеми з чутливістю:</i> оніміння, парестезії, гіперпатія, гіпестезія, гіперестезія, алодинія, пропріоцептивні порушення, порушення відчуття вібрації, стереогноз, порушення тонких видів чутливості, тип порушення чутливості (корінцевий,</p>
03.1.2.1	Головний біль напруги.	
03.1.2.2	Цервікокраніалгія.	
03.1.2.3	Кластерний головний біль.	
03.1.2.4	Мігренозний головний біль.	
03.1.2.5	Інші види головного болю (хронічний щоденний головний біль, новий щоденний головний біль, абузний головний біль тощо).	
03.2	Головокружіння.	
03.2.1	Доброякісне пароксизмальне позиційне головокружіння.	
03.2.2	Хвороба і синдром Мен'єра.	
03.3	Ністагм.	
03.4	Порушення ліквородинаміки.	
03.4.1	Гіпертензивний синдром. Гідроцефалія. Ідіопатична внутрішньочерепна гіпертензія.	
03.4.2	Гіпотензивний синдром. Внутрішньочерепна гіпотензія.	
03.4.3	Синдром блокади субарахноїдального простору спинного мозку.	
03.5	Набряк та набухання головного мозку.	
03.6	Порушення пам'яті. Деменція.	
03.7	Порушення свідомості.	
03.7.1	Затьмарення свідомості (сутінкові розлади, делірій, аменція, онейроїд, інші форми).	
03.7.2	Виключення свідомості.	
03.7.2.1	Оглушення.	
03.7.2.2	Сопор.	
03.7.2.3	Кома.	
03.8	Locked-in синдром.	
03.9	Вегетативні стани.	
03.10	Пароксизмальні стани в неврології.	
03.10.1	Різновиди пароксизмальних станів.	
03.10.2	Клінічні прояви пароксизмальних станів. Диференційна діагностика пароксизмальних станів.	
03.10.3	Порушення чутливості.	
03.11	Клінічні прояви порушень чутливості.	
03.11.1	Синдромологія ураження чутливості на різних рівнях.	
03.11.2	Топічна діагностика уражень чутливості.	
03.11.3	Ураження рефлекторно-рухової сфери.	
03.12	Клінічні прояви уражень рефлекторно-рухової сфери.	
03.12.1	Пірамідна недостатність, центральний та периферичний параліч, синкінезії, тощо.	
03.12.2	Гіперкінези (види, причини, клінічні прояви, діагностичні	
03.12.3		

03.12.4	характеристики). Синдромологія ураження рефлексорно-рухової сфери на різних рівнях.	сегментарний, провідниковий, кірковий).
03.12.5	Топічна діагностика уражень рефлексорно-рухової сфери.	1.7. <i>Рухові проблеми:</i> геміплегія, моноплегія, диплегія, параплегія, порушення ходи, падіння та дроп-атаки, спастичність, гіпотонія, гіпокінезія, гіперкінезія (включаючи хорею), дискінезія (включаючи тики тощо), дистонія (зокрема блефароспазм, тортиколіс, окулогірна криза), міоклонус, тремор, атаксія, катаплексія, психогенні рухові розлади, анізорефлексія, пірамідна недостатність.
03.13	Порушення функцій координації та статички.	1.8. <i>Порушення свідомості:</i> непритомність, синкопи, психогенні напади, делірій, порушення сприйняття (включаючи галюцинації, марення, дереалізацію), ступор, сопор, кома, вегетативний стан.
03.13.1	Статична і динамічна атаксія.	1.9. <i>Вегетативні розлади:</i> дермографізм, порушення потовиділення, неврологічна дисфункція сечового міхура, неврологічна дисфункція кишечника, трофічні порушення, комплексний регіональний больовий синдром, порушення терморегуляції, вегетативні кризові стани за симпатичним, парасимпатичним або змішаним типом.
03.13.2	Кіркова, мозочкова, сенситивна і вестибулярна атаксії (клінічні особливості).	1.10. <i>Інші проблеми і синдроми:</i> Затримка розвитку, порушення поведінки, розлади особистості, депресія. Гіпертензивний синдром. Неврологічні симптоми і синдроми уражень центральної та периферичної нервової системи (синдром Броун-Секара, Фостер-Кенеді, альтернуючі синдроми, патологічні рефлексії (стопні, кистьові, субкортикальні рефлексії тощо).
03.14	Ураження спинного мозку	2. Поставити топічний діагноз.
03.14.1	Клінічні прояви ураження сегментарного апарату спинного мозку.	
03.14.2	Клінічні прояви ураження провідникового апарату спинного мозку.	
03.14.3	Синдромологія уражень спинного мозку. Ураження спинного мозку по попереку. Ураження спинного мозку на різних рівнях.	
03.14.4	Топічна діагностика уражень спинного мозку.	
03.15	Порушення функцій тазових органів.	
03.15.1	Клінічні прояви порушень функцій тазових органів.	
03.15.2	Топічна діагностика порушень функцій тазових органів.	
03.16	Ураження стовбуру головного мозку.	
03.16.1	Клінічні прояви уражень стовбуру головного мозку.	
03.16.1.1	Клінічні прояви ураження сірої речовини в стовбурі головного мозку.	
03.16.1.2	Клінічні прояви ураження провідникового апарату в стовбурі головного мозку	
03.16.2	Синдромологія уражень стовбура головного мозку.	
03.16.3	Альтернуючі синдроми.	
03.16.4	Топічна діагностика уражень стовбура головного мозку.	
03.17	Ураження мозочка.	
03.17.1	Клінічні прояви ураження структурних елементів мозочка (кора, ядра, черв, провідниковий апарат).	
03.17.2	Синдромологія уражень мозочка.	
03.17.3	Топічна діагностика уражень мозочка.	
03.18	Ураження структур екстрапірамідної системи.	
03.18.1	Клінічні прояви уражень структур екстрапірамідної системи (стріарної та палідарної систем).	
03.18.2	Синдромологія уражень екстрапірамідної	

	системи.	
03.18.3	Топічна діагностика уражень екстрапірамідної системи.	
03.19	Клінічні прояви ураження внутрішньої капсули.	
03.20	Клінічні прояви ураження таламуса.	
03.21	Клінічні прояви ураження гіпоталамуса.	
03.22	Клінічні прояви ураження гіпофіза.	
03.23	Ураження кори головного мозку.	
03.23.1	Порушення вищих кіркових функцій.	
03.23.3	Порушення праксису.	
03.23.3	Порушення гнозису.	
03.23.4	Порушення функції мови.	
03.23.5	Симптоми подразнення кори головного мозку.	
03.23.6	Симптомокомплекси уражень півкуль головного мозку.	
03.23.7	Симптомокомплекси уражень окремих часток головного мозку.	
03.23.8	Порушення кортико-вісцеральної регуляції.	
03.23.9	Порушення емоційної сфери та психічних функцій.	
03.24	Ураження лімбіко-ретикулярного комплексу.	
03.25	Клінічні прояви та синдроми ураження сегментарних вегетативних структур.	
03.26	Клінічні прояви та синдроми ураження надсегментарних вегетативних структур.	
03.27	Ураження оболонок головного мозку. Менінгеальний симптомокомплекс.	
03.28	Ураження оболонок спинного мозку.	
03.29	Ураження структур периферичної нервової системи.	
03.29.1	Клінічні прояви ураження гангліїв.	
03.29.2.	Клінічні прояви ураження корінців.	
03.29.3	Клінічні прояви невралгій	
03.29.4	Клінічні прояви нейропатій.	
03.29.4.1	Клінічні прояви мононейропатій	
03.29.4.2	Клінічні прояви полімононейропатій.	
03.29.4.3	Клінічні прояви полінейропатій.	
03.29.5	Клінічні прояви ураження нервових сплетінь (шийного, плечового, поперекового, крижового)	
03.29.6	Синдроми вертеброгенних уражень периферичного відділу нервової системи.	
03.29.6.1	Рефлекторні синдроми.	
03.29.6.2	Компресійні синдроми.	
03.29.6.3	Радикуло-ішемічні синдроми.	
03.29.6.4	Міоадаптивні синдроми.	
03.29.7	Атипові форми уражень периферичного відділу нервової системи.	

03.30	Синдроми ураження судинної системи головного мозку (артеріальної та венозної ланок).	
03.31	Синдроми ураження судинної системи спинного мозку.	
Курс 4.	Методи обстеження в неврології.	
Мета	Знання і розуміння принципів і особливостей застосування методів діагностики в неврології.	
	Знання	Вміння
04.1	Клініко-неврологічне обстеження.	1. Провести кваліфікований збір анамнезу. 2. Дослідити неврологічний статус. 3. Клінічно інтерпретувати дані додаткових методів обстеження.
04.1.1	Загальноклінічне обстеження.	
04.1.2	Дослідження неврологічного статусу.	
04.1.2.1	Оцінка стану свідомості.	
04.1.2.2	Дослідження стану вищих кіркових функцій.	
04.1.2.3	Дослідження кіркових функцій: мови, гнозису, праксису.	
04.1.2.4	Дослідження функції I-XII черепних нервів.	
04.1.2.5	Дослідження функції чутливості.	
04.1.2.6	Дослідження рефлекторно-рухової сфери.	
04.1.2.7	Дослідження координаторних функцій.	
04.1.2.8	Дослідження функції екстрапірамідної системи	
04.1.2.9	Дослідження менінгеального симптомокомплексу.	
04.1.2.10	Дослідження показників стану вегетативної нервової системи.	
04.1.2.11	Особливості дослідження неврологічного статусу в дитячому віці.	
04.1.3	Особливості обстеження при невідкладних станах.	
04.1.4	Оцінка даних офтальмологічного обстеження.	
04.1.5	Оцінка даних отоневрологічного обстеження.	
04.2	Нейропсихологічне обстеження (принципи та засади проведення, оцінка даних).	
04.3	Люмбальна пункція (показання, протипоказання, методика проведення).	
04.4	Лабораторні методи обстеження в неврології.	
04.4.1.	Клінічна оцінка даних дослідження показників крові.	
04.4.1.1	Клінічна оцінка показників загального аналізу крові.	
04.4.1.2	Клінічна оцінка показників білкового обміну.	

04.4.1.3	Клінічна оцінка показників ліпідного обміну.
04.4.1.4	Клінічна оцінка показників вуглеводного обміну.
04.4.1.5	Клінічна оцінка стану показників ферментів, нейромедіаторів, гормонів.
04.4.1.6	Клінічна оцінка показників мінерального обміну, вітамінів, мікроелементів.
04.4.1.7	Клінічна оцінка показників імунного статусу.
04.4.1.8	Клінічна оцінка даних противірусного імунітету.
04.4.1.9	Клінічна оцінка даних обстеження на ВІЛ.
04.4.1.10	Клінічна оцінка даних обстеження на сифіліс.
04.4.1.11	Клінічна оцінка даних обстеження на бореліоз.
04.4.1.12	Клінічна оцінка даних обстеження на туберкульоз.
04.4.1.13	Клінічна оцінка даних обстеження на паразитарні інфекції.
04.4.2	Клінічна оцінка даних дослідження показників ліквору.
0.4.4.2.1	Діагностичне значення дослідження ліквору.
04.4.2.2	Оцінка лікворного тиску.
04.4.2.3	Оцінка клітинного складу ліквору та його змін.
04.4.2.4	Оцінка біохімічних показників в лікворі
04.4.2.5	Оцінка імуновірусологічних показників в лікворі.
04.4.2.6	Клінічна оцінка показників ліквору при неврологічних захворюваннях.
04.5	Інструментальні методи обстеження в неврології.
04.5.1	Електрофізіологічні методи.
04.5.1.1	Електроенцефалографія (принцип методу, показання для обстеження, клінічна оцінка даних).
04.5.1.2	Викликані потенціали мозку (принцип методу, показання для обстеження клінічна оцінка даних).
04.5.1.3	Електроміографія (принцип методу, показання для обстеження клінічна оцінка даних).
04.5.1.4	Імпедансна плетізографія, РЕГ, РВГ (принцип методу, клінічна оцінка даних).
04.5.1.5	Добовий моніторинг артеріального тиску.
04.5.2	Ультразвукові методи.
04.5.2.1	Ехоенцефалоскопія (принцип методу,

04.5.2.2	застосування, клінічна оцінка даних). Ультразвукова доплерографія (принцип методу, показання для обстеження, клінічна оцінка даних).	
04.5.3	Рентгенологічні методи.	
04.5.3.1	Оцінка даних краніографії	
04.5.3.2	Оцінка даних спонділографії.	
04.5.3.3	Принципи оцінки даних ангиографії, мієлографії.	
04.5.3.4	Комп'ютерна томографія головного та спинного мозку (принцип та діагностичні можливості методу, показання для обстеження, клінічна оцінка даних).	
04.5.4	Магнітно-резонансна томографія головного та спинного мозку (принцип та діагностичні можливості методу, показання для обстеження, протипоказання, клінічна оцінка даних).	
04.5.5	Позитронно-емісійна томографія (принцип методу, клінічна оцінка даних).	
04.6	Радіоізотопне дослідження в неврології (принцип та діагностичні можливості методу, клінічна оцінка даних).	
04.7	Медико-генетичне дослідження в неврології.	
Практичні навички/компетентності		
1.	Збір та клінічна оцінка анамнестичних даних пацієнта. Виділення із загального анамнезу пацієнта даних, які обумовлюють патологію нервової системи хворого (спадковість, етапи розвитку організму, умови праці та побуту тощо) та їх клінічна оцінка.	4 (D)
2.	Дослідження психічного статусу (емоційного стану, критики, мнестичних функцій, стану свідомості тощо)	4 (D)
3.	Дослідження мови, праксису, гнозису.	4 (D)
4.	Дослідження функції черепних нервів (I-XII пари)	4 (D)
5.	Дослідження всіх видів чутливості	4 (D)
6.	Дослідження рефлекторно-рухової сфери	4 (D)
7.	Дослідження координації рухів	4 (D)
8.	Дослідження вегетативних функцій організму	4 (D)
9.	Дослідження менінгеальних симптомів	4 (D)
Курс 5.	Спадкові захворювання нервової системи. Нейродегенеративні захворювання. Нервово-м'язові захворювання.	
Мета	Знання про спадкові, нейродегенеративні, нервово-м'язові захворювання нервової системи.	

Знання		Вміння
05.1	Загальні відомості про клінічну генетику в неврології.	1. Розпізнати наявність спадкового захворювання нервової системи. 2. Розпізнати наявність нейродегенеративного захворювання. 3. Розпізнати і діагностувати нервово-м'язове захворювання.
05.2	Спадкові захворювання метаболізму з ураженням нервової системи.	
05.2.1	Хвороби, що пов'язані з порушенням обміну амінокислот (фенілкетонурия, хвороба «кленового сиропу», гомоцистинурия).	
05.2.2	Хвороби, що пов'язані з порушенням обміну ліпідів.	
05.2.2.1	Ліпідози (гангліозидози, хвороба Німана-Піка тощо).	
05.2.2.2	Внутрішньоклітинні ліпідози (ліпофусциноз нейронів тощо).	
05.2.3	Лейкодистрофії.	
05.2.4	Хвороби, що пов'язані з порушенням метаболізму в сполучній тканині.	
05.2.4.1	Мукополісахаридози.	
05.2.4.2	Муколіпідози.	
05.2.4.3	Хвороба Марфана.	
05.2.5	Гепато-церебральна дегенерація.	
05.3	Ектодермальні дисплазії (факоматози, нейрофіброматоз Реклінгхаузена, туберозний склероз Бурневіля, хвороба Гіппеля-Ландау, синдром Стерджа-Вебера тощо).	
05.4	Системні дегенерації.	
05.4.1	Дегенеративні захворювання з переважним ураженням пірамідної системи та мозочка.	
05.4.1.1	Спадкова спастична параплегія.	
05.4.1.2	Спадкова спастична атаксія.	
05.4.1.3	Спіноцеребелярні дегенерації (хвороба Фрідрайха, різні форми спадкових спіно-церебелярних атаксій).	
05.4.1.4	Спорадичні форми спіноцеребелярних дегенерацій.	
05.4.2	Нейродегенеративні захворювання з переважним ураженням екстрапірамідної системи.	
05.4.2.1	Хвороба Паркінсона. Синдром паркінсонізму.	
05.4.2.2	Прогресуючий над'ядерний параліч.	
05.4.2.3	Есенціальний тремор.	
05.4.2.4	Дистонії.	
05.4.2.4.1	Первинні дистонії (генералізована торсіонна дистонія, цервікальна дистонія, краніальна дистонія, оромандибулярна дистонія тощо).	
05.4.2.4.2	Вторинна дистонія.	

05.4.3	Хорея (хвороба Гентінгтона, сенільна хорея, доброякісна спадкова хорея тощо).	
05.4.4	Міоклонус (первинний, вторинний, епілептичний)	
05.4.5	Стартл-синдром.	
05.4.6	Тики та синдром Туретта.	
05.4.7	Нейродегенеративні захворювання з переважним порушенням когнітивних функцій.	
05.4.7.1	Хвороба Альцгеймера.	
05.4.7.2	Хвороба Піка.	
05.4.7.3	Кортико-базальна дегенерація.	
05.4.7.4	Лобно-скронева дегенерація.	
05.4.7.5	Деменція з тільцями Леві.	
05.4.8	Множинна системна атрофія.	
05.5	Нервово-м'язові захворювання.	
05.5.1	Первинні міодистрофії – міопатії.	
05.5.2	Вторинні міодистрофії (невральні та спінальні).	
05.5.3	Міодистрофії, які пов'язані з порушенням нервово-м'язового нейромедіаторного обміну.	
05.5.3.1	Міастенія та міастенічні синдроми.	
05.5.3.2	Міоплегії та міоплегічні синдроми.	
05.5.3.3	Міотонії.	
05.5.4	Поліміозити.	
05.5.5	Нервово-м'язові розлади соматогенного генезу.	
05.6	Боковий аміотрофічний склероз.	
05.7	Хромосомні аномалії (синдром Дауна тощо).	
05.8	Вроджені аномалії головного мозку, спинного мозку, черепа та хребта.	
05.9	Сирингомієлія.	
05.10	Дитячий церебральний параліч.	
Курс 6.	Ураження периферичного відділу нервової системи.	
Мета	Знання і розуміння: етіології, патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, коморбідності, діагностики і диференційної діагностики патологічних станів і захворювань периферичного відділу нервової системи.	
	Знання	Вміння
06.1	Загальні відомості про ураження периферичного відділу нервової системи (соціально-медичне значення, епідеміологічні відомості тощо).	Розпізнати і діагностувати ураження периферичного відділу нервової системи.
06.2	Класифікації уражень периферичного відділу нервової системи.	
06.3	Етіологія уражень периферичного	

06.4	відділу нервової системи. Патогенетичні механізми уражень периферичного відділу нервової системи.	
06.5	Невралгії.	
06.5.1	Невралгія трійчастого нерву.	
06.5.2	Невралгія язикоглоткового нерву.	
06.5.3	Невралгія зовнішнього шкірного нерву стегна.	
06.5.4	Інші невралгії.	
06.6	Нейропатії.	
06.6.1	Мононейропатії, мононеврити	
06.6.1.1	Нейропатія лицевого нерву.	
06.6.1.2	Нейропатія зорового нерву.	
06.6.1.3	Нейропатія вестибулярного нерву.	
06.6.1.4	Інші нейропатії.	
06.6.2	Полімононейропатії.	
06.6.3	Полінейропатії.	
06.7	Радикулопатії.	
06.8	Гангліоніти, гангліоневрити.	
06.9	Плексопатії, плексити.	
06.10	Тунельні синдроми.	
06.11	Ураження периферичного відділу нервової системи при вертеброгенній патології.	
06.11.1	Ураження при дегенеративно-дистрофічній патології хребта.	
06.11.2	Ураження при запальних захворюваннях хребта.	
06.11.3	Ураження при остеопорозі.	
06.11.4	Ураження периферичного відділу нервової системи при краніо-вертебральних аномаліях, дефектах розвитку головного та спинного мозку.	
Курс 7.	Запальні, інфекційні, пріонові, імуноопосередковані, аутоімунні захворювання нервової системи.	
Мета	Знання і розуміння: етіології, патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, коморбідності, діагностики і диференційної діагностики запальних, інфекційних, пріонових, імуноопосередкованих, аутоімунних захворювань нервової системи.	
	Знання	Вміння
07.1	Загальні відомості про запальні, інфекційні, пріонові, аутоімунні, імуноопосередковані захворювання нервової системи (медико-соціальне значення, епідеміологічні дані тощо)	Розпізнати і діагностувати запальні, інфекційні, пріонові, аутоімунні, імуноопосередковані захворювання нервової системи.
07.2	Етіологічні чинники запальних, інфекційних, пріонових, аутоімунних, імуноопосередкованих захворювань	

	нервової системи.	
07.3	Патогенетичні механізми виникнення та розвитку запальних, інфекційних, пріонових, аутоімунних, імунно-опосередкованих захворювань нервової системи.	
07.4	Класифікація інфекційно-запальних захворювань нервової системи.	
07.5	Гострі та хронічні менінгіти.	
07.6	Енцефаліти.	
07.7	Менінгоенцефаліти.	
07.8	Енцефаломієлополірадікулоневрит	
07.9	Лейкоенцефаліти.	
07.10	Лейкоенцефалопатії.	
07.11	Арахноїдит головного мозку, хоріоепідематит.	
07.12	Арахноїдит спинного мозку.	
07.13	Епідурит, пахіменінгіт.	
07.14	Мієліти.	
07.15	Поліомієліт та поліомієлітоподібні захворювання.	
07.16	Поліневрити.	
07.16.1	Синдром Гійєна-Барре.	
07.16.2	Синдром Ландрі.	
07.17	Абсцес головного мозку	
07.18	Туберкульоз нервової системи.	
07.19	Сифіліс нервової системи.	
07.20	За захворювання, що спричинені бактеріальними токсинами (правець, ботулізм)	
07.21	Нейробореліоз.	
07.22	Нейроревматизм.	
07.23	СНІД (загальні відомості, ураження нервової системи).	
07.24	Герпетичні ураження нервової системи.	
07.25	Паразитарні захворювання з ураженням нервової системи.	
07.26	Ураження нервової системи при гострих інфекційних хворобах.	
07.27	Ураження нервової системи при хронічних інфекційних хворобах.	
07.28	Ураження нервової системи при COVID-19.	
07.29	Післяінфекційні неврологічні синдроми.	
07.30	Енцефаломієліт.	
07.31	Розсіяний склероз	
07.32	Оптичний нейромієліт.	
07.33	Нейросаркоїдоз.	
07.34	Пріонові захворювання з ураженням нервової системи.	
07.35	Післявакцинальні неврологічні прояви.	

Курс 8.	Судинні ураження нервової системи.	
Мета	Знання і розуміння: етіології, патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, коморбідності, діагностики і диференційної діагностики судинних уражень нервової системи.	
	Знання	Вміння
08.1	Загальні відомості про судинні ураження нервової системи (медико-соціальне значення, епідеміологічні дані тощо).	Розпізнати і діагностувати судинні ураження нервової системи.
08.2	Класифікації судинних захворювань головного та спинного мозку.	
08.3	Фактори ризику судинних захворювань головного та спинного мозку.	
08.4	Етіологічні чинники судинних захворювань головного та спинного мозку.	
08.4.1	Загальний та церебральний атеросклероз.	
08.4.2	Артеріальна гіпертензія.	
08.4.3	Артеріальна гіпотензія.	
08.4.4	Роль біохімічних змін крові в розвитку судинних захворювань нервової системи.	
08.4.5	Роль спадкових факторів в розвитку судинних захворювань нервової системи.	
08.4.6	Роль судинних аномалій та варіантів кровопостачання в розвитку судинних захворювань головного мозку.	
08.4.7	Роль соматичної патології та інших факторів в розвитку судинних захворювань нервової системи.	
08.5	Патогенетичні механізми розвитку судинної патології головного та спинного мозку.	
08.6	Васкуліти з ураженням судин головного мозку.	
08.7	Васкулопатії з ураженням судин головного мозку.	
08.8	Хронічна ішемія головного мозку.	
08.9	Захворювання дрібних судин головного мозку	
08.10	Судинна деменція.	
08.11	Хронічна ішемія спинного мозку.	
08.12	Хронічні венозні дисфункції головного мозку.	
08.13	Гострі порушення мозкового	

08.13.1	кровообігу. Гострі порушення мозкового кровообігу за ішемічним типом.	
08.13.1.1	Гостра гіпертонічна енцефалопатія.	
08.13.1.2	Минущі порушення мозкового кровообігу. Транзиторні ішемічні атаки.	
08.13.1.3	Ішемічні інсульти	
08.13.2	Геморагічні інсульти.	
08.13.2.1	Внутрішньомозкові крововиливи.	
08.13.2.1.1	Паренхіматозні крововиливи.	
08.13.2.1.2	Внутрішньошлуночкові крововиливи.	
08.13.2.2	Субарахноїдальні крововиливи.	
08.13.2.3	Паренхіматозно-субарахноїдальні крововиливи.	
08.13.2.4	Нетравматичні субдуральні та епідуральні крововиливи.	
08.14	Гострі мозкові порушення венозного кровообігу.	
08.15	Церебральний венозний тромбоз.	
08.16	Гострі порушення спінального кровообігу.	
08.17	Судинні мальформації головного та спинного мозку.	
08.18	Рідкісні судинні неврологічні синдроми (CADASIL, PRES тощо).	
Курс 9.	Патологія вегетативної нервової системи.	
	Нейроендокринні розлади.	
Мета	Знання і розуміння: етіології, патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, діагностики і диференційної діагностики патології вегетативної нервової системи та нейроендокринних розладів.	
	Знання	Вміння
09.1	Загальні відомості про патологію вегетативної нервової системи (соціально-медичне значення, епідеміологічні дані тощо).	1. Розпізнати і діагностувати ураження вегетативної нервової системи. 2. Розпізнати і діагностувати нейроендокринні розлади.
09.2	Класифікація вегетативних розладів.	
09.3	Вегетативні синдроми.	
09.3.1	Синдром вегето-судинної дистонії.	
09.3.2	Кардіалгічний синдром.	
09.3.3	Гіпервентиляційний синдром.	
09.3.4	Абдомінальний синдром.	
09.3.5	Порушення терморегуляції.	
09.4	Церебральні (надсегментарні) вегетативні порушення (первинні, вторинні).	
09.5	Периферичні (сегментарні) вегетативні порушення (первинні, вторинні).	

09.6	Сполучні надсегментарні та сегментарні вегетативні порушення.	
09.7	Мігрень.	
09.8	Лицеві вегетативні невралгії.	
09.9	Ангіотрофневрози.	
09.9.1	Хвороба та синдром Рейно.	
09.9.2	Еритромелалгія.	
09.9.3	Набряк Квінке.	
09.9.4	Кропивниця.	
09.9.5	Рідкісні форми ангіотрофневрозів.	
09.10	Нейроендокринні розлади.	
09.11	Панічні атаки.	
09.12	Вікові особливості розладів вегетативної нервової системи.	
09.12.1	Особливості в пубертатному періоді.	
09.12.2	Особливості в клімактеричному періоді.	
Курс 10.	Травми нервової системи.	
Мета	Знання і розуміння: патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, діагностики і диференційної діагностики травм нервової системи.	
	Знання	Вміння
10.1	Загальні відомості про черепно-мозкові травми, травми спинного мозку, периферичних нервів та травматичну хворобу мозку (медико-соціальне значення, епідеміологічні дані тощо).	Діагностувати травматичні ураження нервової системи.
10.2	Черепно-мозкова травма.	
10.2.1	Класифікація.	
10.2.2	Клінічні форми черепно-мозкової травми.	
10.2.2.1	Струс головного мозку.	
10.2.2.2	Забій головного мозку.	
10.2.2.3	Внутрішньочерепні крововиливи.	
10.2.2.3.1	Субарахноїдальні крововиливи.	
10.2.2.3.2	Епідуральні гематоми.	
10.2.2.3.3	Субдуральні гематоми.	
10.2.3	Віддалені наслідки черепно-мозкових травм, хронічна стадія травматичної хвороби мозку.	
10.3	Травми хребта та спинного мозку.	
10.3.1	Клінічні форми травм хребта та спинного мозку.	
10.3.1.1	Струс спинного мозку.	
10.3.1.2	Забій спинного мозку.	
10.3.1.3	Гематомієлія.	
10.4	Травми периферичного відділу нервової системи.	
10.4.1	Травматичні мононейропатії.	

10.4.2	Травматичні полімононейропатії.		
10.4.3	Травматичні плексопатії.		
10.4.4	Алгічно-рефлекторні синдроми.		
10.5	Згинально-розгинальна травма шиї.		
10.6	Військові аспекти черепно-мозкової травми		
Курс 11.	Пухлини нервової системи.		
Мета	Знання і розуміння: патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, діагностики і диференційної діагностики пухлин нервової системи.		
	Знання	Вміння	
11.1	Загальні відомості про пухлини головного мозку та спинного мозку (медико-соціальне значення, епідеміологічні дані тощо).	Розпізнати і діагностувати наявність пухлини нервової системи.	
11.2	Пухлини головного мозку.		
11.2.1	Класифікації пухлин головного мозку		
11.2.1	Клінічні прояви та перебіг пухлин головного мозку.		
11.2.2.1	Загальномозкові симптоми.		
11.2.2.2	Вогнищеві симптоми.		
11.2.2.3	Психопатологічні симптоми.		
11.2.3	Діагностика та диференційна діагностика пухлин головного мозку.		
11.3	Пухлини спинного мозку.		
11.3.1	Клінічні прояви та перебіг пухлин спинного мозку.		
11.3.2	Діагностика та диференційна діагностика пухлин спинного мозку.		
11.4	Пухлини периферичних нервів.		
Курс 12.	Епілепсія та епілептичні синдроми.		
Мета	Мати знання та розуміння: класифікації, патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, діагностики і диференційної епілепсії і епілептичних синдромів.		
	Знання	Вміння	
12.1	Класифікація епілепсії та епілептичних синдромів.	Розпізнати і діагностувати наявність епілепсії та епілептичних синдромів.	
12.2	Етіологічні чинники.		
12.3	Патогенетичні механізми.		
12.4	Клінічні прояви і перебіг.		
12.5	Епілептичний статус.		
12.6	Діагностика та диференційна діагностика.		

Курс 13.	Соматоневрологічна патологія.	
Мета	Мати знання та розуміння: етіології, патогенетичних і патофізіологічних механізмів, семіотики, клінічних проявів, перебігу, діагностики і диференційної діагностики уражень нервової системи при соматичній патології.	
	Знання	Вміння
13.1	Ураження нервової системи при захворюваннях системи кровообігу.	Розпізнати і діагностувати ураження нервової системи при соматичній патології.
13.2	Ураження нервової системи при захворюваннях дихальної системи.	
13.3	Ураження нервової системи при патології крові.	
13.4	Ураження нервової системи при патології нирок.	
13.5	Ураження нервової системи при захворювання органів малого тазу	
13.6	Ураження нервової системи при захворюваннях шлунково- кишкового тракту.	
13.7	Ураження нервової системи при онкологічній патології.	
13.7.1	Паранеопластичні неврологічні синдроми.	
13.8	Ураження нервової системи при дифузній патології сполучної тканини	
13.9	Ураження нервової системи при ендокринній патології.	
13.10	Ураження нервової системи при первинних і вторинних метаболічних порушеннях.	
13.11	Ураження нервової системи при дефіциті вітамінів (групи В, РР, D, А тощо).	
13.12	Клімакс і пов'язані з ним неврологічні синдроми.	
Курс 14.	Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля.	
Мета	Мати знання про ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля.	
	Знання	Вміння
14.1	Ураження нервової системи при впливі токсичних факторів.	Розпізнати і діагностувати ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля.
14.1.1	Токсичні фактори та патогенетичні механізми їх впливу на нервову систему.	
14.1.2	Клінічні прояви токсичних уражень	

14.1.3	нервової систем	
14.2	Діагностика і диференційна діагностика токсичних уражень нервової системи.	
14.3	Ураження нервової системи при впливі іонізуючого випромінювання.	
14.4	Ураження нервової системи при електротравмі.	
14.5	Ураження нервової системи при перегріванні.	
14.5	Ураження нервової системи при переохолодженні.	
Курс 15.	Порушення сну та бодрування.	
Мета	Мати знання про порушення сну та бодрування.	
	Знання	Вміння
15.1	Інсомнії (клінічні характеристики, діагностика)	Розпізнати і діагностувати порушення сну та бодрування.
15.2	Гіперсомнії (клінічні характеристики, діагностика).	
15.2.1	Нарколепсія	
15.2.2	Ідіопатична гіперсомнія (порушення циклу сон-неспанья).	
Курс 16.	Невідкладні стани в неврології.	
Мета	Мати знання та клінічне розуміння невідкладних станів в неврології.	
	Знання	Вміння
16.1	Загальні відомості про невідкладні стани.	1. Розпізнати і діагностувати наявність невідкладного стану. 2.Провести диференційну діагностику.
16.2	Класифікація невідкладних станів.	
16.3	Етіологічні чинники невідкладних станів.	
16.4	Патогенетичні механізми невідкладних станів.	
16.5	Принципи діагностики невідкладних станів.	
16.6	Клінічні прояви та неврологічні характеристики невідкладних станів.	
16.6.1	Коматозні стани різного генезу (клінічні характеристики, діагностика, диференційна діагностика).	
16.6.2	Шок (клінічні характеристики, діагностика).	
16.6.3	Епілептичний припадок та епілептичний статус.	
16.6.4	Синкопальні стани.	
16.6.5	Кризові стани.	

16.6.5.1	Лікворно-гіпертензійні кризи.	
16.6.5.2	Набряк головного мозку, набряк-набухання головного мозку.	
16.6.5.3	Гіпертонічні кризи.	
16.6.5.4	Гіпотонічні кризи.	
16.6.5.5	Міастенічні кризи.	
16.6.5.6	Холінергічні кризи.	
16.6.5.7	Міоплегічні кризи.	
16.6.5.8	Больові кризи.	
16.6.5.9	Гіпертермічні кризи.	
16.7	Акінетичний мутизм.	
16.8	Катаплексія.	
16.9	Психомоторне збудження.	
16.10	Невідкладні стани при гострих ураженнях головного мозку різного генезу (судинного, запального, травматичного, інтоксикаційного тощо)	
16.11	Невідкладні стани при гострих ураженнях спинного мозку різного генезу.	
16.12	Невідкладні стани при гострих ураженнях периферичного відділу нервової системи.	
16.13	Гостра неврологічна патологія при впливі токсичних речовин.	
16.14	Невідкладні стани при електротравмі.	
16.15	Невідкладні стани при переохолодженні та перегріванні.	
16.16	Гостра неврологічна патологія при метаболічних порушеннях (при цукровому діабеті, порушенні функції нирок, печінки, щитовидної залози, наднирників, панкреатиті тощо).	
16.17	Смерть головного мозку (клінічні і параклінічні ознаки, діагностика)	
Курс 17.	Лікування та профілактика захворювань нервової системи.	
Мета	Знання та розуміння принципів та особливостей лікування та профілактики захворювань нервової системи.	
	Знання	Вміння
17.1	Саногенетичні аспекти в неврології.	1. Призначити лікування при захворюваннях нервової системи. 2. Здійснювати профілактичні заходи при захворюваннях нервової системи.
17.2	Принципи лікування неврологічних захворювань.	
17.3	Основні засади та особливості використання фармакотерапії в неврологічній практиці.	
17.4	Побічна дія лікарських засобів.	
17.5	Лікувальні блокади.	
17.6	Лікувальні пункції.	
17.7	Методи невідкладної терапії та	

	реанімації при патології нервової системи	
17.8	Принципи та особливості застосування фізіотерапевтичних методів лікування в неврології.	
17.9	Хірургічне лікування в клініці неврологічних захворювань.	
17.10	Психотерапія при неврологічних захворюваннях.	
17.11	Реабілітаційні заходи в неврології.	
17.12	Імунопрофілактика (загальні і неврологічні аспекти).	
17.13	Принципи та особливості лікування судинних захворювань нервової системи.	
17.14	Профілактика судинних захворювань нервової системи.	
17.15	Принципи та особливості лікування запальних, інфекційних захворювань нервової системи.	
17.16	Профілактика запальних, інфекційних захворювань нервової системи.	
17.17	Принципи та особливості лікування аутоімунної та імонопосередкованої патології нервової системи.	
17.18	Принципи та особливості лікування захворювань периферичного відділу нервової системи.	
17.19	Профілактика захворювань периферичного відділу нервової системи.	
17.20	Принципи та особливості лікування вегетативних розладів.	
17.21	Профілактика вегетативних розладів.	
17.22	Лікування клімактеричних розладів.	
17.23	Принципи та особливості лікування епілепсії та епілептичних синдромів.	
17.24	Принципи та особливості лікування нервово-м'язових захворювань.	
17.25	Принципи та особливості лікування нейро-дегенеративних уражень нервової системи.	
17.26	Принципи та особливості лікування травматичних уражень нервової системи.	
17.27	Принципи та особливості лікування пухлин нервової системи.	
17.28	Принципи та особливості лікування невідкладних станів в неврології.	
17.29	Принципи та особливості лікування порушень сну.	
17.30	Принципи та особливості лікування уражень нервової системи при соматичній патології.	
17.31		

	Принципи лікування бойових ушкоджень нервової системи.	
Інтегративний перелік практичних компетентностей/навичок, якими має володіти лікар-інтерн по закінченню інтернатури з неврології		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.	Збір та клінічна оцінка анамнестичних даних пацієнта. Виділення із загального анамнезу пацієнта даних, які обумовлюють патологію нервової системи хворого (спадковість, етапи розвитку організму, умови праці та побуту тощо) та їх клінічна оцінка.	4 (D)
2.	Дослідження психічного статусу (емоційного стану, критики, мнестичних функцій, стану свідомості тощо)	4 (D)
3.	Дослідження мови, праксису, гнозису.	4 (D)
4.	Дослідження функції черепних нервів (I-XII пари)	4 (D)
5.	Дослідження всіх видів чутливості	4 (D)
6.	Дослідження рефлексорно-рухової сфери	4 (D)
7.	Дослідження координації рухів	4 (D)
8.	Дослідження вегетативних функцій організму	4 (D)
9.	Дослідження менінгеальних симптомів	4 (D)
10.	Розпізнання клінічних проявів і синдромів ураження нервової системи, що зазначені в «Переліку клінічних проявів і синдромів, які мають бути розпізнані і діагностовані лікарем-інтерном»	4 (D)
11.	Встановлення топічного діагнозу.	4 (D)
12.	Клінічна інтерпретація результатів лабораторних досліджень (аналіз крові, аналіз сечі, біохімічні аналізи, імунологічні показники тощо)	4 (D)
13.	Клінічна оцінка даних офтальмологічного дослідження.	3 (C)
14.	Клінічна оцінка даних отоневрологічного дослідження.	4 (D)
15.	Виконання люмбальної пункції та клінічна оцінка даних дослідження ліквору.	4 (D)
16.	Клінічна інтерпретація даних електрофізіологічних методів дослідження (ЕЕГ, УЗДГ судин головного мозку, ЕМГ).	3 (C)
17.	Клінічна інтерпретація даних рентгенологічного дослідження черепа та хребта.	4 (D)
18.	Клінічна інтерпретація даних методів нейровізуального обстеження головного і спинного мозку (КТ, МРТ).	3 (C)
19.	Здійснення діагностики та диференційної діагностики захворювань нервової системи.	4 (D)
20.	Встановлення клінічного діагнозу у неврологічного хворого.	4 (D)
21.	Визначення лікувальної тактики та призначення лікування при неврологічній патології.	4 (D)

22.	Проведення профілактики захворювань нервової системи.	4 (D)
23.	Використання методів психотерапевтичного впливу в лікувальному процесі.	4 (D)
24.	Проведення лікувальних блокад нервових утворень (поверхневих, корінців).	4 (D)
25.	Оформлення історії хвороби неврологічного хворого.	4 (D)

Навчально-методичний контент для навчальної програми має відповідати рекомендаціям сучасної освітньої науки.

Розгляд усіх наведених в програмі патологічних станів і захворювань передбачає наступну традиційну схему: етіологія, патогенетичні і патофізіологічні механізми, семіотика, особливості клінічних проявів, перебіг, коморбідність, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА лікаря-інтерна за спеціальністю «Неврологія»

Лікар-інтерн повинен знати

- основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, щодо професійній;
- основи медичного права;
- загальні питання організації медичної допомоги населенню України;
- принципи роботи медичних закладів;
- принципи організації стаціонарної, амбулаторної, невідкладної медичної допомоги;
- правила оформлення медичної документації;
- основні показники захворюваності, тимчасової непрацездатності, інвалідності, смертності у хворих неврологічного профілю;
- сучасні підходи та особливості діагностики і лікування неврологічної патології;
- принципи профілактики захворювань нервової системи
- принципи доказовості в неврології;
- сучасну літературу за спеціальністю.

Інтерн повинен вміти

- оцінювати тяжкість стану пацієнта, визначати обсяг та послідовність необхідних медичних заходів, надавати необхідну медичну допомогу;
- проводити клінічне обстеження пацієнта (зібрати анамнез, провести клініко-неврологічне обстеження, розпізнати і діагностувати патологію нервової системи;
- визначити план обстеження, обґрунтувати призначення додаткових лабораторних і інструментальних методів обстеження;
- інтерпретувати дані лабораторних і інструментальних досліджень;
- встановити і сформулювати клінічний діагноз, визначити лікувальну тактику, призначити адекватне лікування;

- застосовувати сучасні методи лікування та реабілітації при неврологічній патології;
- оформлювати медичну документацію згідно чинних вимог;
- аналізувати дані літератури.

3. Форма атестації (порядок оцінювання)

Поточне оцінювання здійснюється керівниками груп лікарів-інтернів у НУОЗ України імені П. Л. Шупика шляхом контролю за рівнем оволодіння компетентностями, зазначеними у відомості обліку відвідувань та успішності, яка є додатком до програми підготовки в інтернатурі.

У разі, якщо за результатами поточного оцінювання встановлено, що базою стажування не надано необхідного обсягу роботи відповідно до програми підготовки в інтернатурі, вирішується питання із зміни бази стажування.

Проміжне оцінювання здійснюється:

- профільною кафедрою НУОЗ України імені П. Л. Шупика за результатами проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі;
- куратором лікарів-інтернів на базах стажування з метою перевірки ступеня оволодіння відповідними компетентностями по завершенню вивчення кожного курсу практичної частини програми підготовки в інтернатурі.

Результати проміжного оцінювання ступеня оволодіння відповідними компетентностями фіксуються у відомості обліку відвідувань та успішності та враховуються під час підсумкового оцінювання за шкалою відповідно до вимог програми підготовки в інтернатурі за конкретною спеціальністю.

По закінченню строку підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни проходять підсумковий контроль у формі атестації для визначення знань і практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Неврологія».

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст», допускаються лікарі-інтерни, які повністю виконали програму підготовки в інтернатурі.

Виконання програми інтернатури засвідчується заліковими відомостями (відомостями обліку відвідувань та успішності лікаря-інтерна), які подаються кафедрами НУОЗ України імені П. Л. Шупика, що здійснює підготовку лікарів-інтернів, до відділу інтернатури не пізніше, як за тиждень до початку атестації.

Допуск лікарів-інтернів до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» оформлюється наказом ректора НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Підсумкове оцінювання (атестація) лікарів-інтернів включає:

- 1) ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3»;
- 2) іспит з оволодіння практичними навичками;
- 3) співбесіда зі спеціальності.

У разі, якщо лікар-інтерн не склав іспит «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» він має право ще раз повторно його скласти. Повторне складання іспиту допускається у будь-який наступний термін його проведення.

Іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда зі спеціальності:

1. оволодіння практичними навичками перевіряється шляхом виконання лікарем-інтерном практичних завдань та ситуаційних задач відповідно до Програми навчання в інтернатурі;
2. зміст іспиту базується на визначеному програмою підготовки інтернів переліку практичних навичок та вмінь, якими повинен володіти лікар-спеціаліст за спеціальністю «Неврологія»;
3. оцінка іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями здійснюється за системою оцінювання, визначеною у Програмі навчання в інтернатурі;
4. для проведення іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями можуть залучатися: реальні, стандартизовані або віртуальні пацієнти, манекени, прилади, обладнання, клінічні дані, ситуаційні задачі тощо;
5. результати іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями оформлюється протоколом засідання атестаційної комісії та доводиться до відома лікарів-інтернів одразу після закінчення засідання комісії.

Атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» з «Неврології» проводять атестаційні комісії, склад яких затверджує наказом ректор НУОЗ України імені П. Л. Шупика. До складу такої комісії входять: завідувачі профільних кафедр, що здійснюють підготовку лікарів-інтернів, професори та доценти профільних кафедр (керівники – відповідальні за підготовку лікарів-інтернів на кафедрах), спеціалісти органів (закладів) охорони здоров'я (куратори лікарів-інтернів на базах стажування).

Головами атестаційних комісій наказом Міністерства охорони здоров'я України призначаються досвідчені фахівці, зазвичай завідувачі профільних кафедр, що здійснюють підготовку лікарів-інтернів.

За позитивних результатів атестації НУОЗ України імені П. Л. Шупика оформлюється та видається сертифікат лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Неврологія».

При негативному результаті іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями лікар-інтерн вважається таким, що не засвоїв вміння і не оволодів практичними навичками, передбаченими програмою підготовки в інтернатурі, та відповідно вважається неатестованим.

Можливість повторного складання іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями не передбачено.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки лікарів-інтернів, їх професійної готовності до самостійної професійної діяльності за фахом з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю 222 Медицина, професійна кваліфікація лікар-спеціаліст за спеціальністю «Неврологія».

Професійна робота за ДК 003:2010

2221.2/20371. лікар-невропатолог

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+
ЗК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+
ЗК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 14	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 4		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 5					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 6					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 7				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 8					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 9					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17
ПРН 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

ПРН 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Наказ МОЗ України № 1254 від 22.06.2021 року
2. European Training Requirements for Neurology / European Union of Medical Specialists (EUMS). - www.uems.eu
3. [EAN_Curriculum_TrainingRequirements_A4_web-v2021.pdf \(uems-neuroboard.org\)](http://www.uems-neuroboard.org)
4. Neuroexam
https://learninglink.oup.com/access/the-neuroexam-video#tag_01-introduction-to-the-neurological-exam
5. Guidance (Evidence-based recommendations developed by independent committees, including professionals and lay members, and consulted on by stakeholders)
<https://www.nice.org.uk/>
6. Діагностичні алгоритми в неврології / За ред. Гриб В.А., Яворської Н.П. – Медкнига, 2017. – 48 с.
7. Методи обстеження неврологічного хворого / Соколова Л.І., Черенько Т.М., Ілляш Т.І., Довбонос Т.А., Мельник В.С.– Медицина, 2015. - 144 с.
8. Прокопів М.М., Віничук С.М. Вертебробазиллярні інсульти. К:Авіцена, 2021. – 240с.
9. Рекомендації щодо діагностики та лікування хвороби Паркінсона / За ред. Карабань І.М. – ТОВ «МЖ Нейроньюз», 2017. – 84 с.
10. Ткаченко О.В. Стовбур головного мозку: анатомо-фізіологічні характеристики та клінічні особливості уражень.-К:Знання України,2019.-128 с.
11. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритм діагностичного пошуку / За ред. Шкробот С.І.. – Укрмедкнига, 2019. – 156 с.